

Nguyễn Hạnh Hoài Vy

Nhân **đọc** email của bác..., em bàn về văn học cái "linda"

updated 12.2.05

"Chơi cho đài các cho người biết tay" !

Suốt tuần lễ cuối năm, em tối tăm mặt mày vì phải lo cho xong bản kết toán sổ sách cuối năm cho công ti, lo lương bổng tiền thưởng chu đáo cho nhân viên lại còn phải thu xếp để được đi đón tiếp và nhìn mặt Sư ông Thiên sư Nhất Hạnh. Hôm nay mừng Ba Tết, em mới được thư giãn chút xíu.

Vạch chương trình cho công việc ngày hôm sau xong, em phóng Dreamer như bay về nhà. Tắm rửa, xong lại chạy ra phố xức một đĩa sushi ở đường Cách Mạng Tháng 8 giá 100 ngàn chẵn, nốc hết một chai bia Huda sản xuất từ Huế, sực mùi Avoine thơm nồng. Em thấy trong người phơi phới gái xuân tươi...

Đặt mông xuống ghế, mở máy com-pu-tơ, mở hộp thư điện tử đọc vội mấy cái email trước. Và, thưa bà con chú bác, dưới đây là nội dung cái email mà ba em đã forward từ bên xứ Mỹ về:

[From: vu khuc <vukhuc19@yahoo.com>
Date: Thu, 10 Feb 2005 18:51:40 +0000
Subject: *Nhan nhu Nguyen van Hoa va Hoang van Giau*

"Ai cung hieu la thay Quang Do va Tue Si khong tiep thang Thien om Nhat Hanh vi Nhat hanh toa rap voi bao quyen Cong san,, Chi co thang ngu Nguyen van Hoa la khong hieu noi su that phu phang do nen viet lach phong van ngu xuan de chong che cho thang Thien om Nhat Hanh.

Ngay xua Phat to bo gia dinh vo con de di tu,, Ngay nay co mot thang ac tang ten Nhat Hanh di tu lai ho hao tu si theo truong phai tiep hien cua no lap gia dinh,, Dung la mot thang ac tang tu hanh ba lap va nham nhi,, Nhat hanh cung chi la mot thu nham nhi nhu vo thuong su Thanh Hai ma thoi,, Chi co nhung thang ngu nhu Nguyen van Hoa moi theo ung ho thoi.

Nhat Hanh chu truong " Thien om" keu goi trai gai om nhau trong nhung buoi thien tap cua han.. Do la loi tu mat day cua ten ac tang nay,, Cu nhìn cai mat xuong xau xau xa của Nhat Hanh thi cung du biet tam dia xau xa của ten ac tang nay.

Rieng voi hai thang mat day Nguyen van Hoa va Hoang van Giau, ngay xua cung da len thuyen vuot bien de tron chay cong san,, Ngay nay lai ca tung cong san mot cach vo liem si,, Xin hay cho ba con mot loi giai thich?

Cong san vn dang ruc rich bang giao voi Vatican.. Tui Giao Diem chung bay nghi sao? Chung bay phai hieu rang Thien chua Giao va Cong san la hai the luc phi dan toc,, Chung bay danh Thien chua va benh cong san nhu the la trat roi day.

Dau nam xin chuc hai thang mat day.. som ve coi thien dang,, boi vi neu 2 thang cho de nay con song ,, chung bay se con phun noc doc hai doi hai dao.. to cha chung bay hai thang mat day va vo liem si

Gui bai Thuong toa thien minh tra loi rfa de thay tinh than vo uy cua mot vi chan tu,, chu khong nhu thang mat day Nhat Hanh,, Di tu ma con me lon dan ba,, chu truong lay vo,, Ban than no cung da ngu voi con di thui Chan Khong Cao ngoc Phuong may chuc nam nay roi..”]

Và dưới đây là nội dung bức thư thứ hai cùng người gửi, cách nhau chừng 18 phút:

["From: vu khuc <vukhuc19@yahoo.com>
Subject: Ve thien om Nhat Hanh
Date: Thu, 10 Feb 2005 19:08:32 +0000

Ngay xua Phat to bo gia dinh vo con de di tu,, Ngay nay co Thien om Nhat Hanh di tu roi con chu truong tu si phai lap gia dinh theo cai dong tu Tiep Hien cua no.. Ban than Nhat Hanh cung da ngu voi con di thui Chan Khong Cao ngoc Phuong may chuc nam nay roi.. Tien su cai thang ac tang Nhat Hanh,, da di tu ma con me LON dan ba.

Nhat Hanh di day Thien tap..chu truong ' thien om" , Trai gai phai om nhau trong khi thien tap de tim su giai thoat !!! No nham nhi nhu the do,, Phai noi Nhat Hanh cung chi la mot thu tu hanh nham nhi ba lap nhu con me my vo thuong su Thanh Hai..

Dong bao Phat tu ai cung ghe tom ten ac tang Nhat Hanh ,, Chi co hai thang mat day Nguyen van Hoa va Hoang van Giau con gan co de benh cho ten ac tang khon nan nay

Gui cho hai em bai phong van cua Thay Thien Minh voi dai RFA,, Day la mot vi chan tu chu khong nhu thang mat day Nhat Hanh...”]

Thưa bà con cô bác, em để nguyên văn, dạng chữ không dấu, nhưng mong là quý vị đọc được rõ ràng. Ui mèn đéc quý thần thiên địa ơi, một nửa dòng máu trong người em là dân Nam-kỳ khởi nghĩa cũng ba đá du còn lằm, dzậy mà đọc hai bức thư này xong là em hồn xiêu phách tách, tá hỏa tam tinh. Em không biết cái bác “Hoang Van Giau” đó là ai, riêng Ba em xui thật, mấy ngày gần cuối năm đã bị ai đó ném bùn, ném cứt vung vãi, bây giờ lại gặp cái bác “vukhuc19” nhân quyền, tư do tôn giáo này đem L.. ra chửi. Eo ơi, “sự đời như cái lá đa, đen như môm chó chém cha sự đời”!

Mỗi bận ba em từ Mỹ về thăm em, lần nào ba em cũng bày vẽ cho em một chùm kiến thức mới, trong đó có chùm sự kiện về cái gọi là “vấn nạn Việt kiều.” Nhưng qua nội dung chửi của hai lá thư, em nhận thức rằng văn chương văn hóa của đám Việt kiều tranh đấu cho nhân quyền, tự do tôn giáo, dân chủ... còn tệ hại hơn là điều em đã biết về họ. Duy một điều em thắc mắc là cố sao khi chửi, đám Việt kiều ưa-đấm-đá này hay đem cái “L..” ra vậy cà? Theo chỗ học hỏi được từ đám bạn gái bụi-đời-một-thuở của em, chúng mách khôn rằng: mấy thằng cha sồn sồn nào mà ưa khật khùng, điên không ra điên tình không ra tình, ưa làm thơ viết văn có mùi thum thum thì đúng đút đuôi là mấy cha bị dồn nén cái *libido* lên tới óc, hoặc già là những loại “của quý” xiu xiu ển ển cắt đứt bỏ bên lề đường, chó không thèm tha. Thế nhưng em tự hỏi, ngày nay ở mấy xứ Âu Mỹ chớ Viagra đầy chợ đen, kiếm ở ngõ hẻm nào cũng thấy, cố vì sao mấy chú bác nửa đường tha phương phải khổ não thế này (!?) Hỏi gạn thêm con nhỏ bạn đã-ném-đu-mùi-đời, hấn lên giọng thầy đời rành năm câu kinh tế thị trường, mà rằng: thì.. bởi Viagra thì lạm phát, còn cái “lá đa” thì giảm phát, biết hồng mảy ngu quá! Mấy “lá đa” dầm Tây, dầm Mễ ai thèm mấy cha già thần kinh ăn rồi chỉ biết “chống cộng, tố cộng” mồm loa mép dài, mặt mày người ngợm coi không giống ai nhưng khi nào cũng

đăng đăng sát khí cách mạng cuối tuần.. sau khi nhậu xỉn lên xỉn xuống, còn như mấy cái “lá đa” Việt kiều (nữ) thì chỉ thích Tây, Mẽo không à, đã từ từ chán ngấy mấy loại sồn sồn này rồi mà ừ. Dù cho mấy chả sồn sồn này đem đồ-la đây túi về đây vung vãi, đến ngay mấy chị em bạn gái trẻ chúng mình cũng hổng thèm nữa là. Mà thấy không, con trai, đàn ông, kể cả hàng bô lão nữa ở trong nước giờ đây người ngòm đẹp để ra, miệng khi nào cũng nở nụ cười tươi, yêu đời và yêu người chan hòa, đâu phải như mấy cha Việt kiều loại già dịch kia!

Theo em, em không hoàn toàn đồng ý với con nhỏ bạn bụi đời này, vì sự căm ghét, thù hận đâu phải hoàn toàn xuất phát từ cái “vấn nạn libido” không đâu, còn vấn nạn của tôn giáo, chủng tộc nữa là gì... Nói gì cho xa, mạng lưới Giao Điểm mà em đọc được ở thành phố HCM, có rất nhiều bài các bác đã viện dẫn chứng minh từ trong Kinh thánh tinh thần tàn bạo, gây hận thù, chiến tranh, cho nên trong thực tế của lịch sử Âu châu trải dài hai ngàn năm cũng đã xảy ra những sự tàn bạo đó. Rồi đến thời kì thực dân, lại nhập cảng tinh thần này vào trong nội địa nước ta. Những đầu óc lãnh tụ phát-xít như bác Ngô Đình Nhu, cũng là đứa con của loại tinh thần này vậy. Ai đời mỗ ma bác Nhu, ngày bác còn sống, bác cho rằng dân Nam-kỳ của em là loại “Les Cochinchinois sont des traîtres”. Chu choa là để sợ, ngày xưa chúa Nguyễn vì lòng nhân kết hợp với sự khôn ngoan ngoại giao mà đãi ngộ những người Minh Hương bài Mãn phục Minh, cho đất cắm dùi khắp nước, cả vùng đất Hà Tiên dành cho dòng họ Mạc, cũng nhờ vậy mà tạo nên sự trù phú một thời. Người Nam-ki là dân hỗn hợp “tứ chiến giang hồ” khắp nước, biết bao người anh hùng dân tộc yêu nước chống Tây, chống Mỹ, chống Tàu... chứ sao lại dùng cái từ ghép “Cochinchinoises” của Tây thực dân để ám chỉ người Nam-ki, mà cứ sao người Nam-ki lại là người phản bội? Đây là một thứ tinh thần “con đẻ” của Phát-xít Hitler cộng với Thiên Chúa giáo La mã nhằm tàn sát dân Do thái “giết Chúa” đây mà. Hèn chi mà mấy cha Công giáo cứ hè nhau mà rì tai Việt kiều: nào Phật giáo là của Tàu nên thích thân Tàu, Công giáo là của “Tây”, nên muốn chống Tàu (diệt Tàu như diệt Do thái) thì phải theo Công giáo Vatican. Đó chính là tinh thần của những đứa trí thức bệnh hoạn, “gà chết” nhờ cha mẹ hưởng ơn mưa móc của thực dân cho đi học ở nước ngoài, nhưng thiếu căn bản văn hóa dân tộc vậy...

Về sự kiện văn chương chữ mà lại đem cái “L..” ra, dù sao nó cũng có mùi văn hóa, bởi theo em, cái “L..” là biểu tượng của Mẹ, có chi là xấu? Vì vậy, chữ nghĩa nói tới cái “L..” là sự bùng vỡ của tiến trình văn hóa. Theo cụ Bình Nguyên Lộc trong “Lột trần Việt ngữ” thì gốc gác để chỉ bộ phận sinh dục của đàn ông là “KU” xuất phát từ Anak Aku = thằng con nít của tôi (của bộ Lạc Mã) từ thời Hùng Vương, rồi người Việt ta cứ để vậy không đảo ngữ, thay Anak = thằng, và Aku = bộ phận sinh dục nam. Thí dụ như tổ tiên ta gọi “thằng Ku Tú-gàn” hay “thằng Ku Thi-vũ” thì không có nghĩa gì là xấu cả, xấu hay không là từ tâm địa xấu xa, độc ác của hần thù. Tương tự như vậy, ta có chữ “Cái Đĩ” = Anak Gãđi, Anak bị thay thế bằng “Cái”. Về sau tiếng Tamoul của người Nam Ấn (Dravidien) không biết du nhập vào nước ta lúc nào, đó là từ Chan Đì = Con Đĩ. Cụ Bình Nguyên Lộc kết luận: “*Tóm lại Ku và Đĩ thuở xưa rất tốt đẹp. Tiếng thứ nhất bị ta quên nghĩa rồi hiểu sai, còn tiếng thứ nhì thì rui ro đồng âm với Con Đĩ do Chandī tạo ra, khiến ta ngộ nhận về sau.*” Như vậy, trên phương diện ngôn ngữ khảo cổ học, dù chúng ta có công trình nghiên cứu khác để bác bỏ lý thuyết của cụ Bình Nguyên Lộc chẳng nữa, việc bác email “vukhuc19@yahoo..” trên đây cố tình đem những danh từ “tục tĩu” với ý định phỉ báng những bậc hiền đức tu hành là do từ cái tâm vô luân của bác tạo ra chứ danh từ vốn nó không xấu.

Trở về dòng ngôn ngữ văn chương đến thế kỉ 19, cái “L..” đã được đại thi hào Nguyễn Du diễn tả tuyệt vời bằng hai câu:

*“Rõ màu trong ngọc, trắng ngà,
Dày dày sần đục một tòa thiên nhiên.”*

Diễn tả cái L.. được như thế thì đúng là bức tranh tuyệt tác. Theo em chỉ có bức tranh “Phyrene before the Areopagus” của họa sĩ Pháp trú danh Jean-Léon Gérôme mới tạm đủ sức so sánh cái L.. của đại thi hào Tiên Điền (có hình kèm theo bài này cho chú bác chiêm ngưỡng). Truyện kể rằng, Phryné là một cô gái hồng lâu quý phái ở thành Athens, Hy Lạp vào thế kỉ thứ 4 trước Tây lịch (em tính theo môn số học vỡ lòng Ai cập: gần 400 năm trước khi

Giêsu đê, và cái "linda" sa mạc nóng bỏng Maria Magdalena xuất hiện), bị kết tội giết người, phải ra hầu tòa trước một Hội đồng Công tố (Areopagus) đương thời. Luật sư của Phryne không đủ sức dùng lý lẽ để vượt qua một chuỗi mảnh khứa luật pháp, nên bày kế với nàng thuận lòng cởi bỏ hết áo quần trước phiên tòa, lồ lộ "một tòa thiên nhiên" trước mắt các công tố viên. Công tố viên nhiên nhìn thấy cái thân thể tuyệt đẹp, tô điểm với cái "lá đa" "trong ngọc trắng ngà" nên hồn bay lên mây, luật pháp chỉ còn là mớ giấy lộn thôi. Họa sĩ Jean-Léon Gérôme đã tả lại câu chuyện bằng bức tranh tuyệt vời như em đã đề cập.

Trong thế kỉ 19, nước ta cũng có những bài thơ trứ danh của bà Hồ Xuân Hương, đã mượn sự vật để miêu tả cái L.. :

--như trong 'Giếng Nước':

*"Cỏ gà lún phún leo quanh mép,
Cá diếc le te lách giữa dòng."*;

'Hỏi Trăng':

*"Một trái trăng thu chín mồm mòm,
Này vừng quế đỏ đỏ lòm lòm!"*;

'Đèo ba đội':

*"Cửa son đỏ loét tùm lum nóc,
Bạc đá xanh rì lún phún râu"*;

'Vịnh cái quạt':

*"Chành ra ba góc da còn thiếu,
Khép lại đôi bên thịt vẫn thừa" ..vân vân...*

Đó là những câu thơ rất ấn tượng về cái L.. của bà Hồ Xuân Hương. Có lẽ những bà chị nhà văn, nhà thơ "hậu hiện đại" như Lê Thị Huệ, Lê Thị Thắm Vân ở Mỹ cứ tưởng mình được học trường Mỹ, ở nhà Mỹ, ăn cơm Mỹ, lãnh lương Mỹ rồi cứ cho rằng mình là những kẻ tân tiến, nên chê Kiều của Ôn Nguyễn Du, cười cợt trên văn hóa truyền thống Việt Nam, chứ em thấy

các chị chưa với tới chiều cao cái “mép L..” của bà Hồ Xuân Hương đâu nhé. Thế mà nhà phê bình Hoàng Ngọc Tuấn (ở xứ Kangaroo) đã khen chị : *“Lê Thị Thấm Vân là một cây bút can đảm về nhiều phương diện. Can đảm trong ý tưởng. Can đảm trong việc chọn lựa đề tài. Can đảm trong lối viết. Và can đảm trước những phản ứng của người đọc. Một nền văn chương chỉ có thể thay đổi khi có sự xuất hiện của những cây bút can đảm.”* (mạng lưới Tiền Vệ online)

Em xin nêu ra vài mẫu văn “can đảm” của chị Lê Thị Thấm Vân trong văn chương:

Một đoạn trong bài “Tôi đi tìm tôi”:

“Tôi đi vào phòng tắm,.....

Thần trí lùng bùng. Đi theo tiếng gọi của thể xác, trong tôi. Thăng Út nằm phới mình ngoài sương đêm. Cu nó có ngỗng không?...”

Và những dòng văn kể tiếp, chị mô tả về những động tác lẩn tẩn lí khi rờ L.. mình (có lẽ chị đang thủ dâm!)

“.....

Cánh cửa phòng tắm bật tung.....

Tôi chịu hết nổi, tuột gấp quần, chỉ kịp qua khỏi đầu gối. Tôi ngồi bệt xuống sàn xi măng ẩm nước, góc tường lạnh thấm qua lưng, hất cái ghế đầu nhựa sang một bên, ngón tay tôi run run út sấu... luồn lách qua từng thớ thịt khe rãnh nhầy nhựa ẩm nóng....”

Tờ Hợp Lưu số 36 -1997, có chị nhà văn Phạm Thị Hoài, vốn xuất thân từ nền giáo dục xã hội chủ nghĩa, chị đã mạnh mẽ bênh vực sự xuất hiện của từ L.. trong thơ Đỗ Kh.. đã bị một ai đó lên mặt “đạo đức” chỉ chọt trong bài **“Sờ Linda”** bằng câu mở đầu như một tuyên ngôn về *chuyện không có gì mà ảm ỉ*. Chị viết:

“Tôi thật ngại một cái lồn bé xíu thành chuyện to, song tự nó đã lớn vọt lên trong vòng vài tháng vừa rồi.

Trong bài thơ *Linda mặt ngang* của Đỗ Kh. chỉ có một từ, dùng hai lần, khiến quý vị phản ứng như thế nào đó. Từ *lồn*. Bỏ nó đi thì có lẽ phản ứng của quý vị sẽ thay đổi đáng kể. Từ ấy làm trào cái cốc quả nhiên đã đầy những *lông cùng đít và nách và vú vè, quần lót* mà Đỗ Kh. thường rót, song không có nó thì xem ra một giới hạn vô hình nào đó ở miệng cốc vẫn còn tồn tại, một sợi dây mỏng manh nào đó giữ cho tâm hồn quý vị được bình an còn chưa bị chặt đứt. Đã như vậy thì ta hãy cùng nhau làm một thử nghiệm: lấy một trang giấy khổ A4, tự tay viết kín, được khoảng 400-500 chữ *lồn*. Tôi dám đoán rằng viết xong thì từ này chẳng còn chút tục tĩu khiêu dâm gì, mà chỉ gây cảm giác chán ngấy cho quý vị mà thôi. Người Việt trước khi biết chuồng đồ Tàu, biết gọi cái ấy là *âm hộ*, hẳn vẫn xài từ của dân tộc một cách hồn nhiên. Có lẽ Hồ Quý Ly và Nguyễn Huệ, hai nhà khuyến nông, đã dành nhiều khoảnh khắc trong quãng thời gian chấp chính ngăn ngúi của mình để trả những của quý của tiếng Việt về cho tiếng Việt. Ngay bây giờ, ở những vùng thôn quê Việt, nơi cái *đầu* kiêu hãnh của chúng ta vẫn là cái *trốc*, người ta *đánh địt* thay vì *đánh rắm* hay *mần trung tiện*, vợ chồng xưng *mày tao* chứ không *anh em chàng nàng*, thì *lồn* là *lồn*, không là gì khác. Người nơi ấy khác ta, họ sống trong một thế giới khác, nhưng hẳn là không xấu xa đê tiện hơn. Vậy thì, đúng phép hay không cũng vậy, quý vị hẳn đã tha tội cho từ *lồn*, nó vốn bình đẳng với mọi từ.”

Hình như sau đó, nhà đạo đức kia âm thầm lặn sâu, biệt tăm; bởi nói sao đặng, khi ông ta tối lửa tắt đèn là lẩn mò tìm kiếm “linda”, cả tháng mà không có “linda” là điên lên được. Ông “vukhuc19” ơi, ông đem cái L.. ra để chửi thiên hạ, tưởng làm người ta nhục, hóa ra ông là kẻ u mê dẫm chân vào thời đại đồ đá mà không hay biết!

Theo em, văn chương “can đảm” cỡ chị Lê Thị Thấm Vân chưa nhằm nhò gì với bác Phạm Duy tài hoa âm nhạc. Mấy năm trước em đọc được mấy cuốn Hồi kí về cuộc đời âm nhạc của ông, ở phần Tục Ca, bác đã kể lại hồi còn nhỏ ở miền Bắc, có dạo bác với mấy thằng nhóc rủ nhau đi dòm L.. thiên hạ. Số là ở ngoài Bắc, có xây những nhà cầu tập thể, phần dưới cửa để một khoảng hở cho thông hơi. Thế là bác cùng mấy đứa nhóc nghịch ngợm rình xem thấy mấy cô, mấy bà nào đi cầu, là len lén rủ nhau đi dòm L.. qua khe hở. Chính vì những kỉ niệm “tối trời” đó mà bác đã sáng tác những dòng nhạc sau:

*“Lồn non, L.. non hay lớp non, mập mập, L.. mềm
L.. tròn hoặc L.. móm mém,
Mọi L.. mình đều vui xem!
Một hôm, một hôm đang đứng chờ thi thằng bạn,
L.. vàng, xin mời cả làng ra coi!”*

Và, không may cho mấy đứa nhóc “nhất quỷ nhì mà thứ ba học trò” này, một hôm chính thằng nhóc đầu tiêu rủ rê bác Phạm Duy đi dòm L.., đã dòm trúng L... Mẹ ợ:

*“Lồn này vành dày, mép lớn,
Hồng hào, rậm rạp lông soăn!
Tụi tụi, tụi khen nức, khen thằng bạn, rằng là:
L.. này mà vừa khám phá, gọi là
Cái l.. vàng, cũng không ngoa!”*

(Hồi kí nhạc sĩ Phạm Duy, 1972, các trang 244, 245...)

Và, để mô tả chuyện dài hành sự cái L.., bác Phạm Duy đã viết những dòng nhạc khác:

*“Em Đ...
Đ.. tử vua, thủ tướng... sư, Cỗ, đ.., đ.. Giải phóng, nhưng không dám đ.. quốc gia
Nhưng trước khi đ..
Em đ.. anh trước tiên,
Đ.. anh xướng như điên,
Và không có lấy tiền!”*

(Sách dẫn như trên – 1972, trang 246. –Em xin phép bác Phạm Duy cho em được viết tắt chữ Đ.., vì đọc lên nghe nó kỳ quá hà!)

Nhìn vào tổng thể văn chương, em nghĩ như thế này: Cái gọi là “cổ điển, ấn tượng, hiện đại, hậu hiện đại.v.v..” trong văn chương nghệ thuật, chưa hẳn là để chỉ một sự tiến bộ, đi tới, khai phá, mở tung, can đảm, cách mạng gì đâu.. Có những cái gọi là hiện đại mà thua cổ điển xa chừng, có những cái gọi là “hậu hiện đại” mà thật ra thì chưa tới nơi, tới chốn cái thuở “tiền hiện đại”. Không khéo chỉ là sự bắt chước và đi lùi. Kể cả phương diện ngôn ngữ học. Ngày trước, tổ tiên mình nhìn lên bầu trời để đoán xem mưa nắng có thuận hòa không mà lo việc cấy cày, rồi phóng miệng nói là ông “Giời”, thế mà lão cố đạo thực dân Alexandres de Rhodes cả gan phiên âm là “Blời” để bắt dân nghèo đánh cá xức mình tụng đến sỏi đầu bài Kinh “Lạy Chúa Blời”. Phonetics kiểu đó là trật đường rầy rồi, và ông A. de Rhodes còn bắt một đám dân nghèo của mình ề cổ cúi đầu tụng đọc cả trăm năm bài Kinh này quả là “chơi gian”. Có mấy bác trí thức tưởng dễ thương nhưng óc não nhỏ ưa ca tụng, nhớ ơn ông A. de Rhodes; vì vậy mà có bác tài hoa về triết học Phạm Công Thiện đã chinh trước một đợt “ăn gian” thứ hai về “Trời” và “Blời”, như sau:

“Gọi đạo Phật “vô thần” thì sai, vì đạo Phật xác nhận sự hiện hữu của chư thiên. Gọi đạo Phật là “hữu thần” cũng sai, vì đối với đạo Phật thì không có một quan niệm nào về “Thượng Đế” giống như Do Thái Giáo, Hồi Giáo hay Thiên Chúa Giáo, ngay cả ông Trời lớn nhất trong chư thiên thì cũng chỉ là học trò của Đức Phật, vì Đức Phật là thầy dạy cho cả trời lẫn người: “thiên nhân sư”. Chử Trời hay trời trong truyện Kiều của Nguyễn Du không bao giờ có nghĩa “Thượng

Để” hiểu theo nghĩa Cựu Ước Kinh, Tân Ước Kinh, Kinh Coran hoặc theo nghĩa thần học của Augustine và của Thomas Aquina như nhiều vị học giả đã vội vàng giải thích truyện Kiều theo thuyết “định mệnh” hoặc theo “tam tài” của Nho học....”

(Phạm Công Thiện, *Nguyễn Du đại thi hào dân tộc*, Viện Triết lý, California xuất bản 1996, trang 332)

Xuất xứ tiếng “quốc ngữ” vốn có sự đóng góp (-dù có nhiều lệch lạc) của ông A. de Rhodes, không phải là “ân huệ” đã đành, nhưng còn có thể là sự rủi ro nữa. Sự rủi ro được em nhận ra từ sự khó khăn đến chừng bất khả về việc dịch, chuyển ngữ danh từ chuyên môn của các ngành điện tử, điện toán hiện đại không thể nào có một sự chính xác để thống nhất, huống chi còn nhiều môn học thời đại khác rất cần Việt hóa nhiều danh từ chuyên môn cho nền kinh tế thị trường... Hiện nay, các ngôn ngữ Trung Hoa, Nhật Bản, Đại Hàn, Thái Lan v.v... đã có sẵn những web-based translation để dịch hai chiều từ các ngôn ngữ quốc tế như Anh ngữ chẳng hạn, riêng Việt ngữ thì còn rất nhiều nhiều khe. Thành ra, việc từ bỏ cái gốc tiếng Nôm để đi theo mẫu tự Latinh cho một dân tộc đã có mấy ngàn năm văn hiến như nước ta, chưa phải là điều hay... Chỉ còn một giải pháp duy nhất thức thời và thực tiễn là, lấy chữ “quốc ngữ” làm ngôn ngữ văn chương “hậu hiện đại” cho mấy anh chi múa bút, còn Anh ngữ (business language) là ngôn ngữ thứ hai cho kinh tế thị trường mà thôi.

Ồ hay, em sắp sửa lạc đề mất rồi, từ cái hứng về văn học cái L., nhân đọc email của bác vukhuc19@yahoo, em đã dẫm chân qua chuyện ngôn ngữ học. Em còn cần nghĩ ngợi để mai đi làm nữa chứ. Tối nay, em muốn mở cửa sổ, nằm tênh hênh để cái sự đời em ra, ngắm nhìn những vì sao xuân nháy múa. Hẹn bà con chú bác chuyện văn học đa sự dài dài trong năm.

Đầu năm em cầu chúc mọi người nở một nụ cười Xuân tươi.

Nguyễn Hạnh Hoài Vy
Từ thành phố mang tên Người
Friday, February 11, 2005